

Utstyrsmessen Medica sprenger alle grenser

Nok en gang sprenger utstyrsmessen Medica alle grenser – i år deltok mer enn 4.800 utstillere fra 67 land og det kom flere enn 137.000 besøkende. Medica er blitt de facto den messen og det stedet man drar til for å se nyheter og møte kjente – hvis man overhodet driver med utstyrsplanlegging eller utstyrskjøp for sykehus.

AV FAGREDAKTØR ØYSTEIN JENSEN

Det eksakte antall nordmenn som deltok i år er noe usikkert, men det antas at det var minst 150 norske besøkere. Messas sentrale posisjon illustreres også av at det var mer enn 1000 akkrediterte journalister.

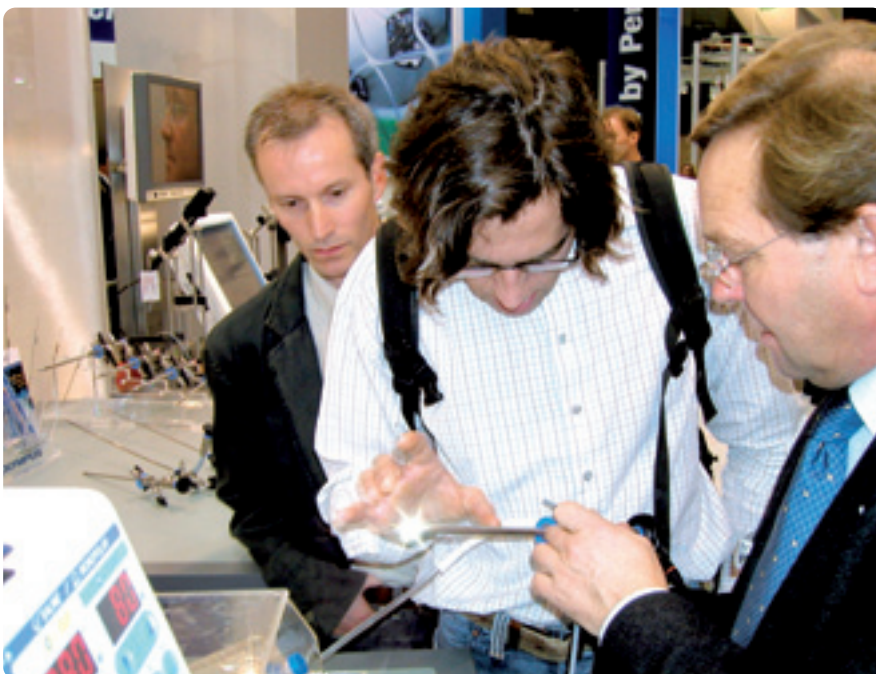
Tilbudsporteføljen er enorm, omtrent alt tenkelig (og utenkelig ...) sykehusutstyr tilbys – fra tape til ambulanser og operasjonsbord. Likevel er innslaget av radiolo-

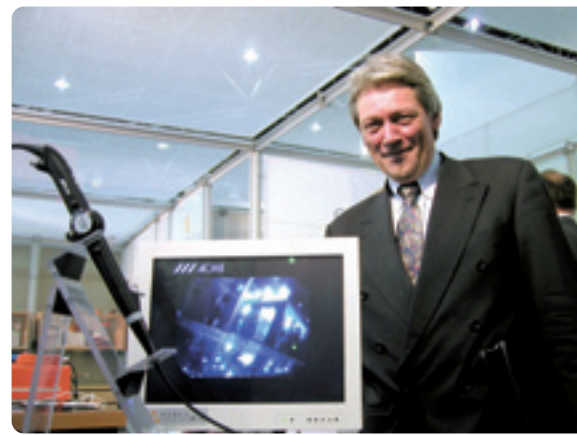
gisk utstyr nokså lavt – da dette tradisjonelt dekkes i sin helhet av de årlige messene RSNA i Chicago i slutten av november og i den noe mindre ECR i Wien i mars. Mange av de norske leverandørene benytter anledningen til å møte morselskapet, og samlet sett finnes nok store deler av det norske medisinsk-tekniske miljøet seg i Düsseldorf den uken messen foregår. Besøk messens web-side som er oppdatert hele året: <http://www3.medica.de/>.

Messeområdet er de siste årene nå ferdig ombygd med strømlinjeformet trikk- og bussforbindelse til byen. All offentlig transport er for øvrig gratis som en del av messebilletten. Trafikken i byen står mer eller mindre i ro i morgentimer og ettermiddag på grunn av den store publikumstilstrømmingen. Å ta trikken (som går i egen trasé) anbefales – det er en mye bedre løsning.

Det pågår under hver messe også et omfattende faglig medisinsk og administrativt program. Dette har ikke det samme fokus som messedelen og omtales med ett unntak ikke videre her. Noe av forklaringen er at temaene nesten utelukkende dreier seg om spesifikke tyske forhold. Av spesiell interesse i år var en pressekonferanse som presenterte en stor utredning som var gjort på vegne av det tyske Bundesministerium für Bildung und Forschung (BMDF): «Studie Zur Situation der Medizintechnik in Deutschland im internationalen Vergleich» (studien i sin helhet med mer enn 700 sider finnes på nettet – bruk Google og søk på BMDF and medizintechnik). Denne kjempestore utredningen var gjort for å fastslå utviklingstrender og markedsutvikling innen de fleste ulike segmenter av faget. Det enorme markedet i de 17 land som er undersøkt (EU15, USA og Japan) er anslått til 193 mrd euro i 2002, stigende til antatt 268 mrd euro i 2010. Det er altså ikke så rart at det er nesten 5000 utstillere i Medica.

Steinar Wiik fra Olympus Norge demonstrerer sitt nyeste endoskopiske (laparoskopiske) diatermiutstyr for interesserte ingeniører Magne Feragen (til venstre) og Tormod Martinsen fra Rikshospitalet. Simulator for bipolar undervannsbrenning er vist i bruk til venstre.

▲ Jan Finn Johnsen fra Dicomed viser stolt frem sitt nyeste digitale cystoskop, som hevdes å være verdens første uten ekstern lyskilde og med kamerachip i tuppen (www.acmicorp.us). Lyskildene er hvitlysende lysdioder i manøvreringshåndtaket (fortsett ledes lyset frem til tuppen i optiske lysledere). Konvensjonelt ekstern lyskilde i egen boks er eliminert, og endoskopet blir ekstremt enkelt å bruke.

◀ Hva disse selgerne egentlig driver med klarte vi ikke helt å finne ut av - men de er i hvert fall ISO-sertifisert! (Foto: Messe Medica, Tillermann).

Ukraina, Vietnam m.fl. – land som i utgangspunktet forventes å ha et betydelig lavere teknisk infrastrukturnivå enn Norge. Dette har jeg kommentert før, og det er fortsatt like uforståelig.

Overraskelsen denne gang (for meg) var det norske firmaet Fotoware med bildearkivprogrammet Fotostation, se egen rammesak. (www.fotoware.no). De var plassert litt bortgjemt i en av IT-hallene, og hadde nok hatt nytte av en plassering sammen med det elektromedisinske utstyret som genererer bilder. Firmaet og produktet vakte min interesse fordi vi spesielt var ute etter å finne ut av hva som er tilgjengelig av arkivløsninger for det jeg vil kalle medisinske modalitets-bilder (dvs. endoskopiske bilder, ultralydbilder mm, bilder fra medisinsk utstyr). I motsetning til PACS, som nå er modent etablert i de aller fleste radiologiske avdelinger i landet, vil jeg hevde at mange av de endoskopiske eller modalitetsgenererte bildene i de fleste norske sykehus ikke er tilfredsstillende arkivert eller knyttet til journaler/EPJ. Det fins i dag mange mange varianter av arkivprogrammer i bruk, fra leverandører med proprietære ikke-kompatible systemer til helt egenutviklede systemer. Åpen dataflyt og backup-systemer for beskyttelse av data mangler ofte funksjonalitet. Det som mangler er altså en samlende PACS-løsning for alle bilder generert i behandlingsprosessen, og ikke bare for radiologiske bilder som i dag. ▶

Utredningen inneholder for øvrig også mye annet nyttig for de som er interessert i helseøkonomi.

Fem norske firmaer hadde stand

Med fare for å ha oversett noen firmaer som kan ha deltatt på samlestands, fant jeg i søk på utstillerdatabasen og i offisielle messeoversikter bare fem norske firmaer representert. De som hadde egne stands var Arcus kjemi med fokus på desinfeksjonssprit, Scanhall med hudlotion, Snøgg med plasterprodukter, og Fotoware as med det norskutviklede bildelagringsprogrammet Fotostation som nå er kommet i en clinical edition. Også firmaet Norwegian antibodies var representert, som en del av den svenske fellesstanden i laboratorie- og medisindelen av utstillingen. De norske utstillerne denne gang var altså i hovedsak ikke fra den „harde delen“ av sykehusutstyrbransjen som de fleste medisin-teknikere normalt kjenner. Medisinsk utstyr er jo mye mer enn det vi i kjenner som medisinsk-teknisk

utstyr, og mye av dette representerer store salgsvolumer og omsetning. Medicas profil er nettopp å integrere alle varegrupper relatert sykehus.

De norske utstillerne jeg snakket med ga alle uttrykk for en vellykket deltakelse med enestående stor interesse. Adm.dir. Nils Petter Eriksen i Arcus kjemi sa at det var første gang de deltar, og at responsen var overveldende så langt. Salgssjef Asle Farstad i Snøgg produkter (www.snogg.no) markedsførte bandasjeprodukter, og håpet å finne et firma som kunne bli tysk representant. Hans karakteristikk av messen var ganske enkelt: – En fantastisk møteplass!

Sett på denne bakgrunn burde flere av de norske firmaene innen bransjen (dvs. med norske produkter) vært med og dermed vært sterkere profilert. Det er tankevekkende at antall norske utstillersfirmaer bare er større enn land som Romania, Bulgaria,

- En messe av Medicas størrelse blir nesten absurd stor – det er ikke mulig å få med seg alle stands, og det er alt for langt og tidkrevende å trække igjennom det hele på måfå. Erfaringen har vist oss at den eneste riktige angrepsvinkel er å gjøre et skikkelig grunnarbeid på forhånd, og skaffe seg avtaletider gjennom de norske representantene. Medica har også en komponentdel som jeg ikke kommenterer noe videre på. Dette er i hovedsak en utstilling for utstillerne, med delkomponenter ol.

Det var etter min oppfatning få konkrete og store nyheter i år, men mange små til glede for de faglig interesserte. Mange nyheter slippes jo underveis i året fordi det er viktig for produsentene å være først. Mange smånyheter finnes likevel i de spesialhallene som har komponenter og subsystemer. Verdt turen var også min oppdagelse av det svenske firmaet Phasein som utvikler og selger det som hevdes å være verdens minste multigass-analysator. Hele målesystemet ligger i en «main-stream»-probe av størrelse med en oximerprobe. Proben koples i respiratorens hovedstrøm og måler pustegasser (for eksempel CO₂, inspirert og ekspirert O₂ og anestesigasser) med prinsippet IR-absorbsjon på 10 bølgelengder. Meget elegant og miniatyrisert, for eksempel rett ut på USB og rett inn i PC eller PDA. Hjemmesiden deres inneholder alle data, www.phasein.se.

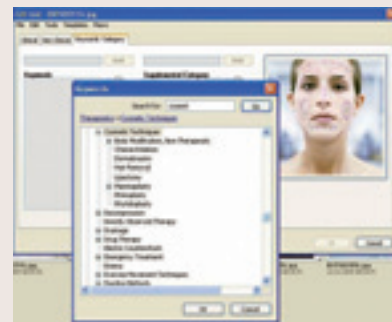
En bakside til min begeistring for dette store arrangementet er en viss skepsis til størrelsen på det hele, og ikke minst størrelsen på de største stands – noen av dem så store i flateinnhold at det fint kunne vært satt opp et rekkehus! Ingen nevnt, men alle de store og kjente leverandørene hadde enorme utstillinger. Dette har en omkostningsside som åpenbart vi kunder må dekke inn et eller annet sted i prosessen...

En annen bakside av mer privat karakter var at den turoperatør som jeg reiste med hadde fått flyttet sin faste ankringsplass for hotellbåten Juliane fra gamlebyen til et lugubert havneområde bak en fylling mange kilometer fra messa. Ledelsen i Messereiser ankom stedet før oss og gjorde så godt de kunne, men hadde i realiteten ikke noe valg – Düsseldorf er simpelthen utsolgt under Medica, og mange bor helt i Köln. Bortsett fra dette – nok en vellykket messe Medica!

Norskutviklet bildelagringsprogram

Bildearkivprogrammet Fotostation har et norskutviklet og – produsert konsept for arkivering og gjenfinning av bilde-data. Programmet leveres i en rekke språk (15 inklusiv samisk!) og har funksjonalitet for å knytte metadata til alle bilder (alle slags opplysninger som beskriver hva bildet viser), kort sagt en «bilde-browser». Hittil har fokus i utviklingen vært på fotografier og fotografens behov for arkivering, dokumentasjon og beskrivelse av prosesser rundt et bilde. I avisbransjen har dette produktet en sterk stilling. I medisinsk sammenheng er det allerede endel benyttet for arkivering av kliniske bilder (spesielt av typen før-etter operasjon). Produktet er utviklet over en drøyt ti-årsperiode av et miljø sprunget ut av den norske Nikon-representanten Interfoto. Produktkonsulent Einar Engebretsen i Interfoto og utviklingssjef Birger Øvensen forteller om Interfotos søsterfirma Fotoware at de på verdensbasis har solgt flere millioner lisenser til programmet, og at det lenge har vært solgt «bundet» til digitale Nikon-kameraer som anbefalt program for bildearkivering. Vi lot oss virkelig imponere av hastigheten og funksjonaliteten i programmet for bildearkivering og gjenfinning.

Men, Fotostation mangler en ting for å slå igjennom i medisinsk sammenheng: DICOM-kompatibilitet (Digital Im-

Utsnitt av Fotostations skjermhåndtering, medisinsk illustrasjonsfoto for plastisk kirurgi.

ging and Communications in Medicine) – standard for medisinske bilder, <http://medical.nema.org/>. Medisinsk bilder (modalitetsbilder) er i dag gjennomgående kodet i standarden DICOM3.0. Denne standarden definerer betydelig mer kompliserte forhold enn f.eks. .jpg, som er det normale kodesettet for et fotografisk bilde og som de fleste kjenner fra sitt digitale kamera. DICOM beskriver også utvekslingsformat for videosekvenser i modalitetsbildet og inneholder noe metadata. (For øvrig har også .jpg-standard en koding av meta-data – såkalt exif-kode som inneholder all informasjon om kameraet som tok bildet, lukkertid osv.).

Firmaet har fått flere innspill om behovet for å kunne lese og vise DICOM-format, og kommer helt sikkert til å arbeide videre med dette.

Utviklingssjef Birger Øvensen og salgssjef Øystein Syversen i det norske firmaet Fotoware, foran sitt produkt Fotostation.